

Briselē, 2024. gada 10. oktobrī
(OR. en)

14389/24

Starpiestāžu lieta:
2024/0248(CNS)

JAI 1487
FRONT 274
FREMP 389
SCHENGEN 45
AVIATION 135
IA 183
RELEX 1258

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2024. gada 9. oktobris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2024) 671 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES REGULA par digitālu ceļotāja identifikatoru, kuru pamatā ir personas apliecības, izdošanu un tehniskajiem standartiem

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2024) 671 final.

Pielikumā: COM(2024) 671 final

Strasbūrā, 8.10.2024.
COM(2024) 671 final

2024/0248 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES REGULA

**par digitālu ceļotāja identifikatoru, kuru pamatā ir personas apliecības, izdošanu un
tehniskajiem standartiem**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2024) 671 final} - {SWD(2024) 672 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/38/EK¹ ir noteikts, ka Savienības pilsoņi var īstenot savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties, izmantojot personas apliecības un pasēs. Šie ceļošanas dokumenti ir augstas drošības fiziski dokumenti, kuru pamatā ir Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) specifikācijas un kuros ir iestrādāts datu bezkontakta nesējs (mikroshēma), kas ietver dokumenta turētāja biogrāfijas datus, sejas attēlu un divu pirkstu nospiedumus.

Kopš 2016. gada ICAO ir strādājusi pie ceļošanas dokumentu digitalizācijas nolūkā atvieglot ceļošanu ar lidmašīnu. Šā ICAO darba rezultātā ir izstrādāts ceļotāja identifikatora digitāls standarts, kurā ir izmantoti ceļošanas dokumenta mikroshēmā glabātie personas dati (izņemot pirkstu nospiedumus). Digitālu ceļotāja identifikatoru var glabāt drošā veidā, piemēram, mobilajā tālrunī, un to var izmantot vienreiz vai vairākkārt. Dokumentu turētāji pirms ceļošanas var nosūtīt savu digitālo ceļotāja identifikatoru attiecīgajām ieinteresētajām personām, piemēram, robežu iestādēm un pārvadātājiem, izmantojot tādu saskarni kā, piemēram, mobilā tālruņa lietotne. ICAO digitālā ceļotāja identifikatora tehniskā standarta pirmā versija² jau ir pabeigta un testēta izmēģinājuma projektos³.

Minēto tehnoloģisko progresu, kas panākts ceļošanas dokumentu jomā, varētu izmantot, lai atvieglotu tiesību uz brīvu pārvietošanos īstenošanu, lietojot fizisko dokumentu bezkontakta mikroshēmā ietvertos datus digitālo ceļotāja identifikatoru izveidei⁴. Šā priekšlikuma kontekstā “digitāls ceļotāja identifikators” ir personas identitātes digitāls attēlojums, kas izgūts no personas apliecības mikroshēmā glabātās informācijas un ko var drošā veidā un ticami validēt, izmantojot tās dalībvalsts iestādes publiskās atslēgas infrastruktūru, kura izsniegusi personas apliecību. Šādam digitālam ceļotāja identifikatoram būtu jāietver tie paši personas dati (tostarp dokumenta turētāja sejas attēls), kas ietverti personas apliecībā, uz kuras pamata tas ir izveidots, izņemot dokumenta turētāja pirkstu nospiedumus.

Digitāliem ceļotāja identifikatoriem, kuru pamatā ir personas apliecības, ir potenciāls atvieglot Savienības pilsoņiem īstenot savas tiesības brīvi pārvietoties. Tā kā Savienības pilsoņi var izmantot savas personas apliecības, lai šķērsotu Šengenas zonas ārējās robežas, šādi digitāli ceļotāja identifikatori ļautu viņiem ātrāk un raitāk šķērsot robežkontroles punktus.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

² Sk. ICAO, *Guiding Core Principles for the Development of Digital Travel Credential (DTC)* un *Digital Travel Credentials (DTC), Virtual Component Data Structure and PKI Mechanisms*, tehniskais ziņojums, 1.2. versija, 2020. gada oktobris.

³ Sk., piemēram, Raja Rajavartiolo, “Finland and Croatia are testing digital travel credentials in external border traffic in a DTC Pilot project”, 3.2.2023., pieejams tiešsaistē šādā tīmekļa vietnē: https://raja.fi/-/suomi-ja-kroatia-kokeilevat-digitaalisen-matkustusasiakirjan-kayttoa-ulkorajaliikenteessa-dtc-pilottiprojektissa?languageId=en_US; Nīderlandes valdība, “Dutch participation in European DTC pilot”, 27.10.2023., pieejams tiešsaistē šādā tīmekļa vietnē: <https://www.government.nl/documents/publications/2023/02/23/dtc>.

⁴ Sīkāku informāciju par ārējo robežu šķērsošanu zonā bez iekšējo robežu kontroles sk. COM(2024) 670 final.

Šajā nolūkā šī iniciatīva ir iesniegta līdztekus priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido lietotni ceļotāja datu elektroniskai iesniegšanai (*“EU Digital Travel lietotne”*) un attiecībā uz digitālu ceļotāja identifikatoru izmantošanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 un (ES) 2018/1726 un Padomes Regulu (EK) Nr. 2252/2004⁵. Ar minēto priekšlikumu cita starpā tiek ieviesti digitāli ceļotāja identifikatori, kuru pamatā ir pasēs, un tiek izklāstītas specifikācijas attiecībā uz *“EU Digital Travel lietotni”* – mobilā tālruņa lietotni digitālu ceļotāja identifikatoru izdošanai un iesniegšanai, lai pirms ceļošanas varētu veikt iepriekšēju pārbaudi. Abu priekšlikumu vienlaicīga pieņemšana nodrošina konsekvenci attiecībā uz norisēm personas apliecību un pasu jomā, ņemot vērā to, ka abu veidu ceļošanas dokumentus var izmantot tam, lai īstenotu tiesības brīvi pārvietoties. Tā rezultātā Savienības pilsoņiem, kuriem ir personas apliecība, vajadzētu būt iespējai izmantot *“EU Digital Travel lietotni”*, lai izveidotu un iesniegtu uz personas apliecībām balstītus digitālus ceļotāja identifikatorus līdzīgi tam, kā tas ir pasu izmantošanas gadījumā.

Tiklīdz digitālie ceļotāja identifikatori būs pieejami, tos varētu arī izmantot, lai atvieglotu citus brīvas pārvietošanās aspektus, piemēram, reģistrēšanos valsts iestādēs brīdī, kad Savienības pilsoņi pārceļas uz dzīvi citā dalībvalstī, kam ir potenciāls samazināt administratīvo slogu. Vēlākā posmā varētu būt arī iespējams brīvi pārvietoties, pamatojoties tikai uz digitāliem ceļotāja identifikatoriem, t. i., nebūtu jāuzrāda fiziska personas apliecība vai pase. Visbeidzot, autentiski digitāli ceļotāja identifikatori varētu atvieglot piekļuvi elektroniskās identifikācijas shēmām, kā arī pakalpojumiem, kuru gadījumā ir vajadzīga uzticama identifikācija. Tas varētu vienkāršot Savienības pilsoņu ikdienas dzīvi, tostarp to, kuri uzturas dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts.

Attiecīgā nozare un valstu valdības jau sākušas pētīt veidus, kā izmantot digitālu informāciju par ceļotāju, lai panāktu, ka ceļošana kļūst raitāka un vairāk orientēta uz klientiem. Komisija uzskata, ka Savienības līmenī būtu jānosaka vienots digitālo ceļotāja identifikatoru standarts, kā paziņots Komisijas darba programmā 2023. gadam⁶, jo tas: i) ļautu izvairīties no sadrumstalotības; ii) nodrošinātu atbilstību Savienības vērtībām un iii) garantētu to, ka visi Savienības pilsoņi var gūt labumu no digitāliem ceļotāja identifikatoriem. Tas arī ļautu Savienībai virzīt progresu globālo standartu jomā un veicinātu gan Savienības ekonomiskās intereses, gan tās tehnoloģisko stratēģisko autonomiju.

Ņemot vērā iepriekš minēto, šīs iniciatīvas mērķis ir izveidot digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru pamatā ir dalībvalstu izsniegtas personas apliecības un kurus Savienības pilsoņi var izmantot, īstenojot savas tiesības brīvi pārvietoties.

Lai panāktu globāla mēroga sadarbību, Savienības tehniskajām specifikācijām attiecībā uz digitāliem ceļotāja identifikatoriem, kuru pamatā ir personas apliecības, būtu jābalstās uz digitālu ceļotāja identifikatoru standartu, ko izstrādājusi ICAO. Lai nodrošinātu to, ka visi Savienības pilsoņi, kuriem ir personas apliecība, var iegūt digitālus ceļotāja identifikatorus, visām dalībvalstīm, kas izsniedz personas apliecības, būtu jāpiedāvā digitāli ceļotāja identifikatori saviem valstspiederīgajiem. Tajā pašā laikā nebūtu jānosaka, ka Savienības pilsoņiem ir pienākums būt par digitālu ceļotāja identifikatoru turētājiem, ja viņi vēlas brīvi pārvietoties, izmantojot tikai savu fiziskā formāta personas apliecību vai pasi.

Lai veicinātu digitālu ceļotāja identifikatoru ieviešanu, Savienības pilsoņiem vajadzētu būt iespējai saņemt uz personas apliecības balstītus digitālus ceļotāja identifikatorus tad, kad viņi saņem jaunu fizisku personas apliecību. Turklāt Savienības pilsoņiem vajadzētu būt iespējai iegūt digitālus ceļotāja identifikatorus, izmantojot jau esošu un derīgu personas apliecību,

⁵ COM(2024) 670 final.

⁶ COM(2022) 548 final.

tostarp izveidojot šādus identifikatorus ar mobilo tālrunu lietotņu palīdzību. Visbeidzot, Savienības pilsoņiem vajadzētu būt iespējai glabāt digitālos ceļotāja identifikatorus savā Eiropas digitālās identitātes makā⁷.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Ar šo iniciatīvu tiek noteikts, ka dalībvalstu izsniegtajām personas apliecībām ir jāatbilst standartam, kas nodrošina to, ka šīs personas apliecības var kalpot par pamatu digitālu ceļotāja identifikatoru izveidei. Tādēļ šī iniciatīva balstās uz attiecīgajiem Savienības līmeņa noteikumiem par personas apliecībām, kuri patlaban izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/1157⁸, un šī iniciatīva ir saskaņota ar tiem. Pēc tam, kad Tiesa lietā *Landeshauptstadt Wiesbaden*⁹ atzina Regulu (ES) 2019/1157 par spēkā neesošu, Komisija 2024. gada 23. jūlijā pieņēma priekšlikumu¹⁰, ar ko uzsāk procedūru jaunai regulai par personas apliecību standartiem.

Ar šo iniciatīvu netiek grozīti būtiskie nosacījumi, kas paredzēti Direktīvā 2004/38/EK par Savienības pilsoņu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā. Vienlaikus šī iniciatīva, sniedzot Savienības pilsoņiem iespēju iegūt digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru pamatā ir personas apliecība, cenšas atvieglot Savienības pilsoņiem minēto tiesību īstenošanu pilnīgā saskanībā ar Direktīvu 2004/38/EK.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šī iniciatīva un digitālu ceļotāja identifikatoru ieviešana Savienībā plašākā nozīmē ir cieši saistīta ar pašreizējām norisēm Eiropas digitālās identitātes un Eiropas digitālās identitātes maka izveides jomā. Vajadzētu būt iespējai Eiropas digitālās identitātes makā glabāt gan digitālus ceļotāja identifikatorus, gan digitālās vadītāja apliecības, receptes un citus dokumentus.

Šī iniciatīva ir arī saistīta ar Komisijas 2020. gadā pieņemto stratēģiju “Digitālā Eiropa”, kuras mērķis ir atbalstīt tādu tehnoloģiju ieviešanu, kas patiešām uzlabos cilvēku ikdienas dzīvi. Iniciatīva arī atbalsta “Digitālo kompasu” Savienības programmas “Digitālā desmitgade” ietvaros, ar kuras vienu daļu tiek veicināta sabiedrisko pakalpojumu digitalizācija. “Digitālā kompas” konkrētais mērķis ir panākt to, ka visiem Savienības pilsoņiem līdz 2030. gada beigām ir piekļuve digitālajai identifikācijai¹¹. Eiropas deklarācijā par digitālajām tiesībām un principiem digitālajai desmitgadei¹² Komisija un likumdevēji apņēmas nodrošināt to, ka visiem cilvēkiem, kas dzīvo Savienībā, tiek piedāvāta iespēja izmantot pieejamu, brīvprātīgu, drošu un uzticamu digitālo identitāti. Vispārīgāk – priekšlikums palīdz paplašināt digitālo tehnoloģiju izmantošanu.

Šī iniciatīva arī reaģē uz vispārējo globālo tendenci digitalizācijas jomā un uz to, ka ceļotāji sagaida aizvien ātrāk un raitāk nokārtojamas ceļošanas formalitātes.

⁷ Paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1183 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 910/2014 attiecībā uz Eiropas digitālās identitātes satvara izveidi (OV L, 2024/1183, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj>).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1157 (2019. gada 20. jūnijs) par Savienības pilsoņu personas apliecību un Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri izmanto tiesības brīvi pārvietoties, izsniegto uzturēšanās dokumentu drošības uzlabošanu (OV L 188, 12.7.2019., 67. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1157/oj>).

⁹ Spriedums, 2024. gada 21. marts, C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251.

¹⁰ COM(2024) 316 final.

¹¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_lv.

¹² OV C 23, 23.1.2023., 1. lpp.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 77. panta 3. punktu Savienībai ir piešķirta kompetence pieņemt noteikumus par pasēm, personas apliecībām, uzturēšanās atļaujām vai jebkuru citu šādu dokumentu, lai atvieglotu LESD 20. panta 2. punkta a) apakšpunktā garantēto tiesību brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā īstenošanu¹³.

Šā priekšlikuma mērķis ir atvieglot Savienības pilsoņu brīvas pārvietošanās tiesību īstenošanu drošā vidē, piedāvājot viņiem autentiskus digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru pamatā ir personas apliecības, ko viņiem izsniegušas dalībvalstis. Tādējādi šis priekšlikums ir nesaraujami saistīts ar noteikumiem par fiziskām personas apliecībām. Tādēļ šis priekšlikums balstās uz tādu pašu juridisko pamatu kā Komisijas priekšlikums Padomes regulai par Savienības pilsoņu personas apliecību un Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri izmanto brīvas pārvietošanās tiesības, izsniegto uzturēšanās dokumentu drošības uzlabošanu¹⁴.

LESD 77. panta 3. punktā ir paredzēta īpaša likumdošanas procedūra. Pieņemot pasākumus saskaņā ar LESD 77. panta 3. punktu, Padomei pēc apspriešanās ar Parlamentu jāpieņem vienprātīgs lēmums.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Pašreizējais Savienības tiesiskais regulējums neļauj izmantot digitālus risinājumus saistībā ar tiesību brīvi pārvietoties īstenošanu. Ņemot vērā problēmas būtību un nepieciešamību nodrošināt sadarbību, dalībvalstis pašas nevar Savienības mērogā efektīvi ieviest vienotu formātu attiecībā uz digitāliem ceļotāja identifikatoriem, kuru pamatā ir personas apliecības, un tādēļ nevar atvieglot brīvas pārvietošanās īstenošanu uz šādu digitālu ceļotāja identifikatoru pamata. Visi valsts mēroga risinājumi būtu saistīti ar risku, ka tie netiks akceptēti citās dalībvalstīs, un radītu jautājumus par šādu risinājumu atbilstību Savienības tiesību aktiem, ja tie tiktu izmantoti brīvas pārvietošanās kontekstā.

Šā priekšlikuma mērķis ir atvieglot tiesību uz brīvu pārvietošanos īstenošanu, dodot Savienības pilsoņiem iespēju iegūt un izmantot digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru pamatā ir viņu valsts personas apliecības. Mēroga un gaidāmās ietekmes dēļ mērķus var efektīvi un iedarbīgi sasniegt tikai Savienības līmenī.

Vienlaikus šajā priekšlikumā dalībvalstīm nav prasīts ieviest personas apliecības, ja tās nav paredzētas valsts tiesību aktos.

• Proporcionalitāte

Priekšlikums nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tā mērķa sasniegšanai, jo tas būtiski nemaina Direktīvas 2004/38/EK noteikumus vai arī tos noteikumus, kas izklāstīti Komisijas priekšlikumā Padomes regulai par Savienības pilsoņu personas apliecību un Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri izmanto brīvas pārvietošanās tiesības, izsniegto uzturēšanās dokumentu drošības uzlabošanu¹⁵.

Turklāt lēmums par to, vai iegūt digitālu ceļotāja identifikatoru, tiktu atstāts katra Savienības pilsoņa ziņā. Tie Savienības pilsoņi, kuri nolems to nedarīt, joprojām varēs īstenot savas

¹³ Spriedums, 2024. gada 21. marts, C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, 54. punkts.

¹⁴ COM(2024) 316 final.

¹⁵ COM(2024) 316 final.

tiesības brīvi pārvietoties, izmantojot tikai savu fizisko pasi vai personas apliecību. Tomēr viņi varētu negūt labumu no dažiem atvieglojumiem, kas pieejami Savienības pilsoņiem, kuri ir arī digitālo ceļotāja identifikatoru turētāji.

Šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā ir sniegti papildu paskaidrojumi par dažādo politikas risinājumu (tostarp to, kas nav saglabāti) proporcionalitāti¹⁶.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Regula ir vienīgais juridiskais instruments, kas nodrošina Savienības tiesību aktu tiešu, tūlītēju un vienotu īstenošanu visās dalībvalstīs.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Sagatavojot šo iniciatīvu un tam pievienoto priekšlikumu¹⁷, tika rīkota plaša apspriešanās ar ieinteresētajām personām, tostarp dalībvalstu iestādēm, Savienības aģentūrām, attiecīgo nozari, plašu sabiedrību un starptautiskajām organizācijām, kas darbojas starptautisko ceļojumu jomā. Ietekmes novērtējuma ietvaros tika organizēta sabiedriskā apspriešana¹⁸. Tika arī veikta Eiropabarometra speciālaptauja, lai gūtu papildu ieskatu Savienības pilsoņu viedoklī par digitālu ceļotāja identifikatoru izmantošanu pārrobežu mēroga ceļojumos¹⁹. Lielākā daļa ieinteresēto personu, ar kurām notika apspriešanās, izteica plašu atbalstu iniciatīvai, uzverot gaidāmos ieguvumus un ērtības, kas pavērsies gan valstu iestādēm, gan ceļotājiem tā rezultātā, ka ceļotāji varētu izmantot digitālus ceļotāja identifikatorus.

Šīs iniciatīvas sagatavošanā Komisija ir ņēmusi vērā atsauksmes, kas saņemtas šajās apspriešanās darbībās. Piemēram, saskaņā ar iniciatīvu ir paredzēts, ka digitālu ceļotāja identifikatoru izmantošanai jābūt brīvprātīgai (ceļotājiem tā nebūs obligāta), un iniciatīvā ir ierosināts vienots tehniskais standarts visiem digitālajiem ceļotāja identifikatoriem Savienībā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Lai palīdzētu sagatavot ietekmes novērtējumu, Komisija pasūtīja ārēju pētījumu par Savienības iniciatīvu par ceļošanas dokumentu digitalizāciju un ceļošanas atvieglošanu nolūkā izstrādāt risinājumus un novērtēt to iespējamo ietekmi. Pētījuma gaitā tika apkopoti ieinteresēto personu viedokļi un speciālās zināšanas, rīkojot stratēģiskas intervijas, mērķorientētas apspriešanās, padziļinātas intervijas un sabiedriskā apspriešana.

Trīs dalībvalstis (Somija, Horvātija un Nīderlande) arī īsteno Savienības finansētus izmēģinājuma projektus, lai testētu digitālus ceļotāja identifikatorus, kuri tiek izmantoti pārrobežu ceļošanai. Pieredze un rezultāti, kas līdz šim gūti šajos izmēģinājuma projektos, tika ņemti vērā un atspoguļoti ietekmes novērtējumā un šajā priekšlikumā.

- **Ietekmes novērtējums**

Sagatavojot šo iniciatīvu un tai pievienoto priekšlikumu²⁰, Komisija veica arī ietekmes novērtējumu²¹. Ietekmes novērtējumā tika izvērtēti trīs politikas risinājumi, no kuriem katrs

¹⁶ SWD(2024) 671 final.

¹⁷ COM(2024) 670 final.

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13514-Travel-digitalising-travel-documents-to-make-travelling-easier/F_lv

¹⁹ [Eiropabarometra speciālaptauja Nr. 536](#) par ceļošanas dokumentu digitalizāciju un ceļošanas atvieglošanu.

²⁰ COM(2024) 670 final.

²¹ SWD(2024) 671 final.

paredzēja legīslatīvus pasākumus, ņemot vērā to, ka minēto politikas risinājumu gadījumā ir jāgroza vai jāpapildina spēkā esošie Savienības tiesību akti par ceļošanas dokumentiem un robežpārbaudēm. Tādējādi jau no paša sākuma tika izslēgta “ieteikuma tiesību” pieeja.

Katrā politikas risinājumā bija daži kopīgi elementi, proti šādi: i) pārejas periods; ii) esošā starptautiskā *ICAO* tehniskā standarta izmantošana; iii) tas, ka ceļotāji brīvprātīgi izmanto digitālus ceļotāja identifikatorus (kā apstiprināts sabiedriskajā apspriešanā), un iv) centrāls Savienības mēroga tehniskais risinājums digitālu ceļotāja identifikatoru izveidei un iesniegšanai.

Galvenā atšķirība starp minētajiem trim politikas risinājumiem ir elastības līmenis, kāds dalībvalstīm ir attiecībā uz: i) iespēju cilvēkiem saņemt digitālus ceļotāja identifikatorus (jo dažas dalībvalstis ir nepārprotami aizliegušas piekļuvi ceļošanas dokumentu mikroshēmā ietvertajiem datiem) un ii) digitālu ceļotāja identifikatoru izmantošanu pārrobežu ceļojumu kontekstā.

Turpmāk sniegtais kopsavilkums aptver tikai tos aspektus, kas ir būtiski šim priekšlikumam.

Saskaņā ar 1. politikas risinājumu dalībvalstīm tika atļauts darīt digitālus ceļotāja identifikatorus pieejamus ceļotājiem.

Saskaņā ar 2. politikas risinājumu dalībvalstīm tika noteikts pienākums darīt digitālus ceļotāja identifikatorus pieejamus ceļotājiem.

Saskaņā ar 3. politikas risinājumu dalībvalstīm tika noteikts pienākums darīt digitālus ceļotāja identifikatorus pieejamus ceļotājiem un ieviest saskaņotu pieeju attiecībā uz šādu identifikatoru izmantošanu citās dalībvalstīs.

Pamatojoties uz ietekmes novērtējuma konstatējumiem, vēlamais risinājums bija 3. risinājums apvienojumā ar pienācīgu pārejas periodu. Saskaņā ar 3. risinājumu visas dalībvalstis piedāvātu digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru pamatā ir ceļošanas dokumenti, ko tās jau izsniedz. Savienības pilsoņi varētu izmantot savus digitālos ceļotāja identifikatorus: i) tajās dalībvalstīs, kuras jau pārejas periodā izvēlas ieviest digitālus ceļotāja identifikatorus, un ii) visās attiecīgajās dalībvalstīs pēc pārejas perioda beigām un pēc tam, kad būs izstrādāts vienotais Savienības mēroga tehniskais risinājums.

Kopumā jāatzīmē, ka vēlamajam risinājumam ir vispozitīvākā ietekme uz mērķu sasniegšanu, lai: i) panāktu raitāku un vieglāku brīvas pārvietošanās tiesību īstenošanu un ii) ievērotu stingrus drošības standartus. Šī ietekme galvenokārt ir saistīta ar dalībvalstīm uzlikto dubulto pienākumu atļaut personām gan iegūt digitālus ceļotāja identifikatorus, gan šādus identifikatorus faktiski izmantot ceļošanas vajadzībām. Paredzams, ka šā dubultā pienākuma izpildes rezultātā tiks panākts vislielākais gaidāmais digitālo ceļotāja identifikatoru izmantojums visu politikas risinājumu starpā. Vēlamais risinājums ikvienam Savienības pilsonim, kuram ir atbilstoša personas apliecība, pavērtu iespēju visefektīvākajā veidā iegūt digitālu ceļotāja identifikatoru.

Uz personas apliecībām balstītu digitālu ceļotāja identifikatoru standartizācija sniegtu arī citus ieguvumus, piemēram, lielāku efektivitāti pārvadātājiem (aviosabiedrībām, kuģošanas sabiedrībām, kas pārvadā pasažierus, dzelzceļa uzņēmumiem u. tml.), kuri varētu brīvprātīgi nolemt integrēt šos digitālos ceļotāja identifikatorus savā darbplūsmā. Iekļaujot digitālos ceļotāja identifikatorus Eiropas digitālās identitātes makā, šā priekšlikuma rezultātā Savienības pilsoņi varētu izmantot šādus identifikatorus arī citos nolūkos.

Vēlamais risinājums rada dalībvalstīm ierobežotu slogu, kas ir saistīts ar digitālu ceļotāja identifikatoru ieviešanu; šo slogu kompensē gaidāmā pozitīvā ietekme, kāda būs pasākumiem. Galīgie ieguvumi būs atkarīgi no digitālu ceļotāja identifikatoru izmantošanas apmēra.

Ietekmes novērtējumā ir sniegta papildu informācija par vēlamā risinājuma izmaksām, ieguvumiem un uz šo scenāriju balstītajiem izvērtējumiem.

Šīs iniciatīvas rezultātā nav sagaidāma nekāda būtiska ietekme uz vidi, it īpaši ņemot vērā to, ka nav paredzams, ka iniciatīva ietekmēs ceļošanas apmēru.

Regulējuma kontroles padome 2023. gada 15. decembrī sniedza pozitīvu atzinumu par ietekmes novērtējumu²²; minētajā atzinumā tā ieteica ietekmes novērtējumā labāk nošķirt ieguvumus konkurētspējas ziņā un labāk novērtēt dažādo risinājumu izmaksas un ieguvumus.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Šā priekšlikuma sagatavošanas procesā netika konstatēta īpaša ietekme uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.

Tā kā ar šo priekšlikumu tiktu izveidoti digitāli ceļotāja identifikatori, kuru pamatā ir personas apliecība, tas pilnībā atbilst principam “digitāls pēc noklusējuma”.

- **Pamattiesības**

Šim priekšlikumam ir pozitīva ietekme uz Savienības pilsoņu pamattiesībām uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“Harta”) 45. pantu, ieviešot uz personas apliecībām balstītus digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru mērķis ir atvieglot minēto tiesību īstenošanu.

Šā priekšlikuma rezultātā tiks apstrādāti personas dati (tostarp biometriskie dati, proti, digitālo ceļotāja identifikatoru turētāju sejas attēls). Pienākums iekļaut sejas attēlu digitālajos ceļotāja identifikatoros, kurus izveido uz personas apliecību pamata, ir gan tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību ierobežojums, gan tiesību uz personas datu aizsardzību ierobežojums²³. Šo tiesību ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tajos ir jārespektē šo tiesību būtība. Turklāt saskaņā ar proporcionalitātes principu šādus ierobežojumus var noteikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, kurus atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības²⁴.

Šajā kontekstā priekšlikumā ir paredzēts, ka tiktu piemēroti spēkā esošie Savienības tiesību akti²⁵, it īpaši noteikumi par personas datu aizsardzību saistībā ar fiziskām personas apliecībām²⁶. Tādēļ ierobežojumi, kā arī minēto ierobežojumu piemērošanas nosacījumi un tvērums tiks noteikti Savienības tiesību aktos – galvenokārt šajā priekšlikumā, kā arī ierosinātajā regulā par personas apliecībām²⁷. Pienākumam iekļaut apliecības turētāja sejas attēlu nav nelabvēlīgas ietekmes uz Hartas 7. un 8. pantā nostiprināto pamattiesību būtību, jo

²² SEC(2024) 670.

²³ Spriedums, 2024. gada 21. marts, C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, 73. un 74. punkts.

²⁴ Spriedums, 2024. gada 21. marts, C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, 76. punkts.

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

²⁶ COM(2024) 316 final.

²⁷ COM(2024) 316 final.

sejas attēla sniegtā informācija pati par sevi neļauj gūt pārskatu par datu subjektu privāto un ģimenes dzīvi²⁸.

Sejas attēla iekļaušana digitālajā ceļotāja identifikatorā ir paredzēta tam, lai varētu ticami identificēt minētā identifikatora turētāju, kas tiks panākts, šāda identifikatora uzrādīšanas brīdī salīdzinot viņa sejas attēlu ar sejas attēlu, kurš ir ietverts digitālajā ceļotāja identifikatorā, un tādējādi apkarotu dokumentu viltošanu, kas ir Savienības atzīts vispārējas nozīmes mērķis, kā to apstiprinājusi arī Tiesa²⁹.

Sejas attēla iekļaušana digitālajā ceļotāja identifikatorā ir piemērota, lai sasniegtu vispārējas nozīmes mērķi, proti, apkarotu dokumentu viltošanu, jo tas ir līdzeklis, kas ļauj ticami pārbaudīt digitālā ceļotāja identifikatora turētāja identitāti un tādējādi samazināt viltošanas risku.

Minēto neatspēko fakts, ka digitālajos ceļotāja identifikatoros – atšķirībā no fiziskām personas apliecībām – nav ietverti turētāja pirkstu nospiedumi, jo digitālos ceļotāja identifikatorus ir paredzēts izmantot apvienojumā ar fizisku dokumentu, nevis to aizstāt. Ja kompetentajām iestādēm ir šaubas par digitālo ceļotāja identifikatoru autentiskumu vai turētāja identitāti, tām joprojām būs iespēja izmantot personas apliecības mikroshēmā glabātos pirkstu nospiedumus. Patlaban neeksistē standarti pirkstu nospiedumu iekļaušanai digitālajos ceļotāja identifikatoros, un pirkstu nospiedumu kriptogrāfiskās aizsardzības dēļ nekādā gadījumā nav iespējams tos izgūt no personas apliecības mikroshēmas.

Sejas attēla iekļaušana ir nepieciešama arī tādēļ, lai sasniegtu izvirzīto vispārējas nozīmes mērķi. Ja sejas attēls netiktu iekļauts, digitālais ceļotāja identifikators ietvertu tikai turētāja biogrāfijas datus (piemēram, vārdu, uzvārdu, dzimšanas datumu u. tml.), kas nav uzticams un efektīvs identifikācijas līdzeklis.

Turklāt digitālie ceļotāja identifikatori, kā paredzēts šajā priekšlikumā, neietvers tādus personas datus, kas jau nav ietverti tās personas apliecības mikroshēmā, uz kuras pamata digitālie ceļotāja identifikatori tiek izveidoti. Faktiski tajos būs mazāk personas datu, ņemot vērā to, ka digitālajos ceļotāja identifikatoros nav ietverti turētāja pirkstu nospiedumi.

Kā Tiesa jau norādījusi spriedumā *Landeshauptstadt Wiesbaden* attiecībā uz fiziskām personas apliecībām³⁰, ierobežojumi, kas izriet no šādu biometrisku datu iekļaušanas (ņemot vērā konkrēto datu raksturu, apstrādes darbību raksturu, to veikšanas veidu un paredzētās garantijas), nav nesamērīgi smagi salīdzinājumā ar sasniedzamā mērķa nozīmīgumu. Tādējādi ir jāuzskata, ka šāds pasākums ir balstīts uz taisnīgu līdzsvaru starp minētajiem mērķiem, no vienas puses, un attiecīgajām pamattiesībām, no otras puses. Tādējādi Hartas 7. un 8. pantā garantēto tiesību izmantošanas ierobežojumi nav pretrunā samērīguma principam.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

²⁸ Sk. arī 2024. gada 21. marta spriedumu, C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, 80. un 81. punkts.

²⁹ Spriedums, 2024. gada 21. marts, C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, 87. punkts un tajā minētā judikatūra.

³⁰ Spriedums, 2024. gada 21. marts, C-61/22, *Landeshauptstadt Wiesbaden*, ECLI:EU:C:2024:251, 106.–125. punkts.

5. CITI ELEMENTI

• **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Piecu gadu laikā pēc tam, kad būs izveidoti pirmie digitālie ceļotāja identifikatori, izmantojot “*EU Digital Travel* lietotni”, Komisija izvērtēs priekšlikuma efektivitāti, lietderību, atbilstību, saskaņotību un Savienības pievienoto vērtību. Tas nodrošinās to, ka ir pieejami pietiekami dati par visiem regulas aspektiem. Minēto izvērtējumu varētu veikt kopā ar izvērtējumu, kas paredzēts saistītajā priekšlikumā³¹.

• **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

1. pantā ir aprakstīts regulas priekšmets.

2. pantā ir ietverti pamatnoteikumi par tādu digitālu ceļotāja identifikatoru izveidi, kuru pamatā ir personas apliecības, ko dalībvalstis izsniedz saviem valstspiederīgajiem, kā minēts Direktīvas 2004/38/EK 4. panta 3. punktā, un kas tiek izsniegtas formātā, kurš atbilst ierosinātajai regulai par fiziskām personas apliecībām³².

Izsniedzot jaunu personas apliecību, dalībvalstīm pēc pieteikuma iesniedzēju lūguma būtu jāpiedāvā viņiem atbilstošie digitālie ceļotāja identifikatori. Saderīgu personas apliecību turētājiem arī vajadzētu būt iespējai vēlākā posmā pieprasīt atbilstošos digitālos ceļotāja identifikatorus no dalībvalstīm, kuras izsniegušas personas apliecību.

Turklāt personas apliecības turētājiem vajadzētu būt iespējai izveidot digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru pamatā ir attiecīgā personas apliecība. Personas apliecības turētājiem vajadzētu būt iespējai iegūt digitālus ceļotāja identifikatorus attālināti, izmantojot attiecīgajai personai pieejamus līdzekļus, piemēram, mobilo tālruni, kas spēj nolasīt personas apliecībā ietverto bezkontakta mikroshēmu, apvienojumā ar mobilā tālruņa lietotni.

Pirms digitālo ceļotāja identifikatoru izveides dalībvalstīm būtu jāievieš sistēma, ar ko apstiprina personas apliecībā ietvertās mikroshēmas autentiskumu un integritāti un salīdzina tās personas sejas attēlu, kura vēlas izveidot digitālo ceļotāja identifikatoru, ar mikroshēmā saglabāto sejas attēlu. Tas vajadzīgs tādēļ, lai nodrošinātu, ka digitālo ceļotāja identifikatoru izveidos personai, kurai izsniegta attiecīgā personas apliecība.

Lai personas apliecības turētāji paši varētu izveidot ceļotāju digitālus ceļotāja identifikatorus, tiem vajadzētu būt iespējai izmantot “*EU Digital Travel* lietotni”, kuras noteikumi ir izklāstīti pievienotajā priekšlikumā³³. Šī lietotne atbalstīs to, ka tiks izveidoti digitāli ceļotāja identifikatori, kuru pamatā ir personas apliecības, ņemot vērā, ka šādos identifikatoros tiks izmantoti tie paši tehniskie standarti kā uz pasēm balstītajos digitālajos ceļotāja identifikatoros.

Digitālajos ceļotāja identifikatoros būtu jāietver tie paši personas dati (tostarp dokumenta turētāja sejas attēls) kā personas apliecībā, uz kuras pamata tie ir izveidoti, izņemot dokumenta turētāja pirkstu nospiedumus, kas nebūtu jāiekļauj.

Digitālo ceļotāja identifikatoru turētājiem vajadzētu būt iespējai glabāt šos identifikatorus Eiropas digitālās identitātes makā.

Turklāt šis pants Komisiju pilnvaro ar Īstenošanas aktu noteikt vēlāko iespējamo datumu, no kura dalībvalstīm ir jābūt iespējai izveidot digitālus ceļotāja identifikatorus, izmantojot “*EU Digital Travel* lietotni”. Šis pilnvarojums ir paredzēts tam, lai nodrošinātu, ka juridiskā

³¹ COM(2024) 670 final.

³² COM(2024) 316 final.

³³ COM(2024) 670 final.

prasība ļaut izveidot digitālus ceļotāja identifikatorus, izmantojot “*EU Digital Travel* lietotni”, stājas spēkā tikai pēc tam, kad minētā lietotne kļūst pieejama.

3. pantā ir noteikts dalībvalstu pienākums izraudzīties kontaktpunktus regulas īstenošanai. Tie varētu būt tie paši kontaktpunkti, kas paredzēti ierosinātās regulas par fiziskām personas apliecībām īstenošanai³⁴.

4. pantā ir noteikts, ka papildus vispārēji piemērojamajam datu aizsardzības tiesiskajam regulējumam, kas ir spēkā Savienībā, personas datu apstrādei saskaņā ar šo regulu tiks piemērots īpašais datu aizsardzības regulējums, kurš paredzēts ierosinātajā regulā par personas apliecībām³⁵. Nav vajadzīgs atsevišķs datu aizsardzības regulējums, ņemot vērā to, ka šajā regulā paredzētajos digitālajos ceļotāja identifikatoros ir ietverti tādi paši personas dati kā fiziska formāta personas apliecībās, izņemot apliecības turētāja pirkstu nospiedumus, un šos identifikatorus paredzēts izmantot tādos pašos nolūkos.

Ar **5. pantu** Komisija tiek pilnvarota pieņemt nepieciešamās tehniskās specifikācijas, procedūras un prasības attiecībā uz digitāliem ceļotāja identifikatoriem, kurus izsniedz uz personas apliecību pamata, tostarp tehniskās specifikācijas, procedūras un prasības attiecībā uz: i) datu shēmu un formātu; ii) izsniegšanas un izpaušanas procesu; iii) derīgumu; iv) uzticamības modeli; v) autentifikāciju un validāciju un vi) atsaukšanu.

Šīm tehniskajām specifikācijām iespēju robežās būtu jābalstās uz attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem un praksi, par ko vienošanās ir panākta ICAO līmenī, lai tādējādi nodrošinātu gan konsekventu pieeju starptautiskā līmenī, gan digitālo ceļotāja identifikatoru sadarbību globālā mērogā.

Tehnisko specifikāciju mērķis būs arī nodrošināt to, ka digitālos ceļotāja identifikatorus var glabāt Eiropas digitālās identitātes makā.

6. pantā ir ietverti noteikumi par komiteju, kuras uzdevums ir palīdzēt Komisijai īstenot regulu.

“Komiteja jautājumos par vienotu vīzu formu”³⁶, kas izveidota ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1683/95³⁷ 6. pantu, ir iecelta par atbildīgo komiteju, ņemot vērā, ka tā ir vienlīdz atbildīga par palīdzības sniegšanu Komisijai saistībā ar ierosināto regulu par fiziskām personas apliecībām³⁸.

7. pantā ir noteikts, ka Komisijai ir jāizvērtē regula un par to jāziņo piecu gadu laikā pēc dienas, no kuras dalībvalstīm ir jābūt iespējai izveidot digitālus ceļotāja identifikatorus, izmantojot “*EU Digital Travel* lietotni”, kā noteikts īstenošanas aktā, kas jāpieņem saskaņā ar 2. pantu. Šis izvērtējums tiks veikts saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma pamatnostādņēm³⁹ un atbilstīgi 22. un 23. punktam Iestāžu 2016. gada 13. aprīļa nolīgumā par

³⁴ COM(2024) 316 final.

³⁵ COM(2024) 316 final.

³⁶ <https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/committees/C20800/consult?lang=lv>.

³⁷ Padomes Regula (EK) Nr. 1683/95 (1995. gada 29. maijs), ar ko nosaka vienotu vīzu formu (OV L 164, 14.7.1995., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/1683/oj>).

³⁸ COM(2024) 316 final.

³⁹ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en?prefLang=lv.

labāku likumdošanas procesu⁴⁰. Lai varētu sagatavot šādu ziņojumu, Komisijai būs vajadzīga informācija no dalībvalstīm un attiecīgajām Savienības aģentūrām.

8. pantā ir ietverti noteikumi par regulas stāšanos spēkā un piemērošanu. Tajā paredzēts, ka dalībvalstīm 12 mēnešus pēc 5. pantā minēto vajadzīgo tehnisko specifikāciju pieņemšanas jāsāk izsniegt digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru pamatā ir personas apliecība un kuru izveidei netiek izmantota “*EU Digital Travel* lietotne”. Uz personas apliecībām balstītu digitālu ceļotāja identifikatoru izveidi, izmantojot “*EU Digital Travel* lietotni”, kļūs iespējama vēlākā posmā un tikai pēc tam, kad Komisija būs pieņēmusi 2. pantā minēto īstenošanas aktu.

⁴⁰ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

Priekšlikums

PADOMES REGULA

par digitālu ceļotāja identifikatoru, kuru pamatā ir personas apliecības, izdošanu un tehniskajiem standartiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 77. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu¹,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/38/EK² fiziska formāta personas apliecības un pases ir dokumenti, kas ļauj Savienības pilsoņiem īstenot savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties.
- (2) Lai palielinātu to personas apliecību uzticamību un atzīšanu, ko dalībvalstis izsniedz saviem valstspiederīgajiem, kā arī uzturēšanās dokumentu, kurus dalībvalstis izsniedz Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, uzticamību un atzīšanu un tādējādi atvieglotu brīvas pārvietošanās tiesību īstenošanu, ar Padomes Regulu (ES) XXXX/XXXX³ [COM(2024) 316 final] pastiprina drošības standartus, kas piemērojami minētajām personas apliecībām un uzturēšanās dokumentiem. Attiecībā uz personas apliecībām minētajā regulā ir noteikti drošības standarti, formāts un specifikācijas, kas jāievēro šādos fiziskos dokumentos.
- (3) Lai atvieglotu brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesību īstenošanu, Savienības līmenī būtu jāparedz noteikumi par digitālu ceļotāja identifikatoru, kuru pamatā ir personas apliecības, izveidi, t. i., par personas identitātes digitālu attēlojumu, kas izgūts no personas apliecības datu nesējā glabātās informācijas un ko var validēt, izmantojot tās iestādes publiskās atslēgas infrastruktūru, kura izsniegusi personas apliecību. Tas arī palīdz izvairīties no nesaderīgu standartu rašanās Savienībā un

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

³ Padomes Regula (ES) XXXX/XXXX [...] par Savienības pilsoņu personas apliecību un Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri izmanto tiesības brīvi pārvietoties, izsniegto uzturēšanās dokumentu drošības uzlabošanu (OV L [...], [...], [...]. lpp., ELI: [...]).

nodrošina to, ka visi Savienības pilsoņi, kuriem ir personas apliecība, var iegūt digitālus ceļotāja identifikatorus, ja viņi to vēlas.

- (4) Ja brīvas pārvietošanās tiesību īstenošana ietver ceļošanu uz citu dalībvalsti, tad digitālu ceļotāja identifikatoru, kuru pamatā ir personas apliecība, izmantošana varētu paātrināt iespējamo pārbaužu veikšanu. Tādēļ Savienības pilsoņiem vajadzētu būt tiesībām saņemt un izmantot digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru pamatā ir viņu personas apliecības. Vienlaikus Savienības pilsoņiem nevajadzētu būt pienākumam iegūt digitālus ceļotāja identifikatorus vai turpināt tos izmantot pēc šādu identifikatoru iegūšanas.
- (5) Lai Savienības pilsoņiem būtu vieglāk iegūt digitālus ceļotāja identifikatorus, dalībvalstīm, izsniedzot personas apliecību, pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma būtu jāizdod Savienības pilsoņiem arī atbilstošie digitālie ceļotāja identifikatori, kuru pamatā ir saskaņotas Savienības specifikācijas.
- (6) Turklāt, ņemot vērā to, ka Savienības pilsoņi brīdī, kad viņiem izsniegta personas apliecība, iespējams, nav vēlējušies saņemt digitālus ceļotāja identifikatorus, dalībvalstīm būtu jāpiedāvā tādu personas apliecību turētājiem, ko tās izsniegušas Regulas (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 316 final] prasībām atbilstošā formātā, iespēja vēlākā posmā izveidot – tostarp attālināti – atbilstošos digitālos ceļotāja identifikatorus, izmantojot tādas ierīces kā mobilos tālruņus, kuri spēj nolasīt personas apliecībā ietverto datu nesēju, apvienojumā ar mobilā tālruņa lietotni.
- (7) Ja digitālie ceļotāja identifikatori ir izveidoti attālināti, dalībvalstīm, atbilstoši konfigurējot vajadzīgo programmatūras risinājumu, būtu jānodrošina, ka tiek verificēts fiziskā formāta personas apliecības datu nesēja autentiskums un integritāte un ka pirms digitālo ceļotāja identifikatoru izveides tiek salīdzināts tās personas sejas attēls, kura vēlas izveidot digitālo ceļotāja identifikatoru, ar datu nesējā saglabāto sejas attēlu. Tas vajadzīgs tādēļ, lai nodrošinātu, ka digitālo ceļotāja identifikatoru izveido tikai tā persona, kurai izsniegta attiecīgā personas apliecība.
- (8) Ņemot vērā to, ka “EU Digital Travel lietotne”, kuras noteikumi ir paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) XXXX/XXXX⁴ [COM(2024) 670 final], ļaus izveidot digitālus ceļotāja identifikatorus, kuru pamatā ir personas apliecības, kas atbilst Regulas (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 316 final] prasībām, Savienības pilsoņiem, kuriem ir šādas personas apliecības, vajadzētu būt iespējai izmantot minēto lietotni tad, kad viņi attālināti izveido atbilstošos digitālos ceļotāja identifikatorus.
- (9) Būtu jāatbalsta digitālu ceļotāja identifikatoru glabāšana Eiropas digitālās identitātes makos, kas izveidoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 910/2014⁵.
- (10) Ņemot vērā to, ka digitālie ceļotāja identifikatori ir izgūti no personas apliecības, tajos būtu jāietver tie paši personas dati, tostarp sejas attēls. Biometrisku datu, proti, sejas attēla iekļaušanai digitālajos ceļotāja identifikatoros būtu jānodrošina tas, ka minēto datu turētāju var ticami identificēt, digitālā ceļotāja identifikatora uzrādīšanas brīdī

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) XXXX/XXXX [...], ar ko izveido lietotni ceļotāja datu elektroniskai iesniegšanai (“EU Digital Travel lietotne”) un attiecībā uz digitālu ceļotāja identifikatoru izmantošanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 un (ES) 2018/1726 un Padomes Regulu (EK) Nr. 2252/2004 (OV L [...], [...], [...]. lpp., ELI: [...]).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū (OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

salīdzinot viņa sejas attēlu ar attēlu, kas ir saglabāts digitālajā ceļotāja identifikatorā, un tādējādi apkarot dokumentu viltošanu. Kā Tiesa apstiprinājusi, dokumentu viltošanas apkarošana, tostarp cīņa pret viltotu dokumentu izgatavošanu un cīņa pret to, ka īstus dokumentus izmanto cilvēki, kuri nav šādu īstu dokumentu īpašnieki, ir Savienības atzīts vispārējas nozīmes mērķis.

- (11) Tomēr dokumentu viltošanas apkarošanas nolūkā digitālajos ceļotāja identifikatoros nebūtu jāiekļauj datu turētāja pirkstu nospiedumi, kas ir ietverti personas apliecību datu nesējā. Patlaban neeksistē standarti to iekļaušanai digitālajos ceļotāja identifikatoros, un pirkstu nospiedumu kriptogrāfiskās aizsardzības dēļ nekādā gadījumā nav iespējams tos izgūt no personas apliecības datu nesēja. Pirkstu nospiedumu neesība digitālajos ceļotāja identifikatoros neapdraud aizsardzību pret personas apliecību krāpniecisku izmantošanu, jo digitālie ceļotāja identifikatori tiek izmantoti apvienojumā ar fiziskām personas apliecībām, nevis tās aizstāj. Ja kompetentajām iestādēm ir šaubas par digitālo ceļotāja identifikatoru autentiskumu vai turētāja identitāti, tām joprojām ir iespēja izmantot personas apliecības datu nesējā glabātos pirkstu nospiedumus.
- (12) Lai veicinātu digitālo ceļotāja identifikatoru izmantošanu un, neskarot dalībvalstu kompetenci noteikt maksu par personas apliecību izsniegšanu, digitāli ceļotāja identifikatori būtu jāizdod bez maksas.
- (13) Dalībvalstīm būtu savstarpēji jāapmainās ar informāciju, kas vajadzīga, lai varētu verificēt digitālo ceļotāja identifikatoru autentiskumu un derīgumu.
- (14) Ņemot vērā to, ka digitālajos ceļotāja identifikatoros, kas izsniegti saskaņā ar šo regulu, ir informācija, kura ietverta minēto datu turētāja personas apliecības datu nesējā, ar šādu identifikatoru izveidi būtu jāatvieglo personu, kam ir šāds dokuments, brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesību īstenošana, tostarp saistībā ar ieceļošanu kādas dalībvalsts teritorijā.
- (15) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679⁶ piemēro attiecībā uz personas datiem, kas tiks apstrādāti šīs regulas piemērošanas kontekstā. Ņemot vērā to, ka ar šo regulu izveidotajos digitālajos ceļotāja identifikatoros ir ietverti tādi paši personas dati kā personas apliecībās, izņemot apliecības turētāja pirkstu nospiedumus, un ka tos izmanto tādos pašos nolūkos, īpašie noteikumi, kas paredzēti Regulā (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 316 final] par personas datu aizsardzību, būtu jāpiemēro arī digitālajiem ceļotāja identifikatoriem, uz kuriem attiecas šī regula.
- (16) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus digitālo ceļotāja identifikatoru, kuru pamatā ir personas apliecības, izdošanai un izveidei, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt tehniskās specifikācijas, procedūras un prasības, tostarp attiecībā uz minēto identifikatoru izdošanas procesu, derīgumu, autentifikāciju, validāciju un atsaukšanu. Izstrādājot digitālo ceļotāja identifikatoru tehniskās specifikācijas, Komisijai iespēju robežās būtu jābalstās uz attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem un praksi, par ko vienošanās panākta Starptautiskajā Civilās aviācijas organizācijā, lai tādējādi nodrošinātu gan konsekventu pieeju starptautiskā līmenī, gan digitālo ceļotāja identifikatoru sadarbību globālā mērogā. Komisijai būtu arī jācenšas nodrošināt pieklūstamību personām ar invaliditāti, ievērojot pieklūstamības prasības saskaņā ar

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

Savienības tiesībām. Turklāt būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras apstiprināt to, ka ir tehniski iespējams izveidot uz personas apliecībām balstītus digitālus ceļotāja identifikatorus, izmantojot “*EU Digital Travel* lietotni”, kuras noteikumi ir paredzēti Regulā (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 670 final], un uz minētā pamata noteikt datumu, no kura dalībvalstīm, vēlākais, ir jābūt iespējai izveidot uz personas apliecībām balstītus digitālus ceļotāja identifikatorus, izmantojot minēto lietotni. Minētās īstenošanas pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁷.

- (17) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, atvieglot tiesību brīvi pārvietoties izmantošanu, izveidojot uz personas apliecībām balstītus digitālus ceļotāja identifikatorus, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet rīcības mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (18) Saskaņā ar 22. un 23. punktu Iestāžu 2016. gada 13. aprīļa nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁸ Komisijai būtu jāveic šīs regulas izvērtējums, lai novērtētu tās faktisko ietekmi un vajadzību īstenot turpmāku rīcību.
- (19) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (20) [Saskaņā ar 3. pantu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Īrija ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šīs regulas pieņemšanā un piemērošanā.] VAI [Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un šī regula tai nav saistoša un nav jāpiemēro.]
- (21) Šajā regulā tiek ievērotas pamattiesības un principi, kas ir jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”), tai skaitā tiesības brīvi pārvietoties un tiesības uz personas datu aizsardzību. Īstenojot šo regulu, dalībvalstīm būtu jāievēro Harta.
- (22) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1725⁹ 42. panta 1. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas XXXX sniedza atzinumu¹⁰,

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁸ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants Priekšmets

Ar šo regulu nosaka satvaru tādu digitālu ceļotāja identifikatoru izdošanai un izveidei, kuru pamatā ir personas apliecības, ko dalībvalstis izsniedz Savienības pilsoņiem saskaņā ar Regulā (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 316 final] noteiktajām prasībām, lai Savienības pilsoņiem, kuriem ir šādi digitāli ceļotāja identifikatori, atvieglotu Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto tiesību īstenošanu.

2. pants Digitāli ceļotāja identifikatori

1. Pēc tās personas pieprasījuma, kura iesniegusi pieteikumu personas apliecības saņemšanai, dalībvalstu izsniegtām personas apliecībām pievieno digitālu ceļotāja identifikatoru.
2. Pēc personas apliecības, kas izsniegta saskaņā ar Regulas (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 316 final] prasībām, turētāja pieprasījuma dalībvalsts, kura izsniegusi personas apliecību, izdod digitālu ceļotāja identifikatoru.
3. Dalībvalstis, kas izsniegušas personas apliecību saskaņā ar Regulas (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 316 final] prasībām, piedāvā šādas apliecības turētājiem iespēju attālināti izveidot digitālu ceļotāja identifikatoru. Šajā nolūkā personas apliecības turētāji var izmantot “EU Digital Travel lietotni”, kuras noteikumi ir paredzēti Regulā (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 670 final]. Personas apliecības turētājiem ir atļauts piekļūt tām personas apliecības datu nesēja daļām, kas vajadzīgas digitālo ceļotāja identifikatoru izveidei.

Pirms digitālo ceļotāja identifikatoru izveides dalībvalstis nodrošina, ka tiek verificēta personas apliecības datu nesēja integritāte un autentiskums un ka tiek salīdzināts tās personas sejas attēls, kura vēlas izveidot digitālo ceļotāja identifikatoru, ar datu nesējā saglabāto sejas attēlu.

4. Digitāli ceļotāja identifikatori, kas izdoti vai izveidoti saskaņā ar šo pantu:
 - (a) balstās uz tehniskajām specifikācijām, kas pieņemtas saskaņā ar 5. pantu;
 - (b) ir tādā formātā, kas ļauj tos glabāt Eiropas digitālās identitātes makos, kuri izveidoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 910/2014;
 - (c) ir bez maksas;
 - (d) ietver tos pašus personas datus, tostarp sejas attēlu, kas ir ietverti personas apliecībā, uz kuras pamata tie izdoti vai izveidoti.

Šā punkta d) apakšpunkta nolūkā digitālie ceļotāja identifikatori, kas izdoti vai izveidoti saskaņā ar šo pantu, neietver personas apliecības turētāja pirkstu nospiedumus.

5. Dalībvalstis dod iespēju veikt digitālo ceļotāja identifikatoru autentifikāciju un validāciju saskaņā ar tehniskajām specifikācijām, kas pieņemtas atbilstīgi 5. pantam.

¹⁰ OV C [...], [...], [...] lpp.

6. Pēc tam, kad Komisija apstiprinājusi, ka ir tehniski iespējams izveidot uz personas apliecībām, kas izsniegtas saskaņā ar Regulā (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 316 final] noteiktajām prasībām, balstītus digitālus ceļotāja identifikatorus, izmantojot “EU Digital Travel lietotni”, kuras noteikumi paredzēti Regulā (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 670 final], dalībvalstis vēlākais no dienas, ko Komisija noteikusi ar īstenošanas aktu, dod iespēju izveidot digitālus ceļotāja identifikatorus saskaņā ar šā panta 3. punktu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 6. panta 2. punktā.

3. pants

Kontaktpunkts

Katra dalībvalsts norīko vienu iestādi par kontaktpunktu attiecībā uz šīs regulas īstenošanu. Katra dalībvalsts paziņo minētās iestādes nosaukumu Komisijai un pārējām dalībvalstīm. Ja dalībvalsts maina savu norīkoto iestādi, tā attiecīgi informē Komisiju un pārējās dalībvalstis.

4. pants

Personas datu aizsardzība

Personas datus, kurus glabā digitālajos ceļotāja identifikatoros, kas izdoti vai izveidoti saskaņā ar 2. pantu, apstrādā saskaņā ar Regulas (ES) XXXX/XXXX [COM(2024) 316 final] 11. pantu.

5. pants

Tehniskās specifikācijas, procedūras un prasības

Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem tehniskās specifikācijas, procedūras un prasības attiecībā uz digitāliem ceļotāja identifikatoriem, kas izdoti vai izveidoti uz personas apliecību pamata, tostarp par šādu identifikatoru:

- (a) datu shēmu un formātu;
- (b) izsniegšanas un izpaušanas procesu;
- (c) derīgumu;
- (d) uzticamības modeli;
- (e) autentifikāciju un validāciju;
- (f) atsaukšanu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 6. panta 2. punktā.

Pieņemot minētās tehniskās specifikācijas, Komisija ņem vērā piekļūstamības prasības saskaņā ar Savienības tiesībām.

6. pants
Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1683/95¹¹ 6. pantu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

7. pants
Izvērtējums

Piecus gadus pēc 2. panta 6. punktā minētā īstenošanas akta pieņemšanas Komisija veic šīs regulas izvērtējumu un Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem.

Dalībvalstis un attiecīgās Savienības aģentūras sniedz Komisijai informāciju, kas vajadzīga minētā ziņojuma sagatavošanai.

8. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Regulas 2. panta 1. punktu un 2. panta 2. punktu sāk piemērot 12 mēnešus pēc 5. pantā minēto tehnisko specifikāciju, procedūru un prasību stāšanās spēkā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.
Strasbūrā,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

¹¹ Padomes Regula (EK) Nr. 1683/95 (1995. gada 29. maijs), ar ko nosaka vienotu vīzu formu (OV L 164, 14.7.1995., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/1683/oj>).